

İsim ve Fiil Cümlelerinde Geçmiş Zaman

Görülen Geçmiş Zaman

Görülen geçmiş zaman, geçmişteki bir olayı veya durumu ifade etmek için kullanılır. Görülen geçmiş zaman ekleri *-dı/tı, -di/-ti, -du/-tu, -dü/-tü* ekleridir.

Görülen geçmiş zaman eklerini isimler ve fiillerle kullanmak mümkündür. Ancak isimlerle ve fiillerle farklı şekilde kullanılmaktadır.

Görülen Geçmiş Zaman (Fiiller ile)

Görülen geçmiş zaman ekleri fiillerle şu şekilde kullanılır:

Olumlu Cümle: *fiil + -DI + kişi ekleri*

Örnek:

Babam **emekli oldu**, artık çalışmıyor.
Ben çocukluğumda işte bu evde **yaşadım**.
Sizi yanlış **anladık**. Kusura bakmayın!
Biz kendimize tavuk **sipariş ettik**. Siz ne istiyorsunuz?

Olumsuz Cümle: *fiil + -mA- + -DI + kişi ekleri*

Örnek:

Affedersin! Seni **görmedim**.
Çocuklar burayı hiç **sevmediler**.
Ben o kafeye **gitmedim**, başka bir kafeye gittim.
Öğretmen zor bir soru **sormadı**.

Olumlu Soru: *fiil + -DI + kişi ekleri "mI?"*

Örnek:

Yemeğini **bitirdin mi?**
Geçen yıl Fransa'ya **gittin mi?**
Hafta sonu piknik **yaptınız mı?**
Fatma çayı **demledi mi?**

Olumsuz Soru: *fiil + -mA- + -DI + kişi ekleri "mI?"*

Örnek:

Ona **söylemediniz mi?** Biz vejetaryeniz, et yemiyoruz.
Haberini **duymadın mı?** Müdürümüz işi bırakıyor.
Anne! Biz marketten tereyağ **almadık mı?** Torbada yok.
Aaa! Ben kitabımı çantaya **koymadım mı?**

Özetle:

	Olumlu (fiil + DI + kişi eki)	Olumsuz (fiil + mA + dl + kişi eki)	Olumlu Soru (fiil + DI + kişi eki + mi?)	Olumsuz Soru (fiil + mA + dl + kişi eki + mi?)
Ben	gel-di-m	gel-me-di-m	gel-di-m mi?	gel-me-di-m mi?
Sen	gel-di-n	gel-me-di-n	gel-di-n mi?	gel-me-di-n mi?
O	gel-di	gel-me-di	gel-di mi?	gel-me-di mi?
Biz	gel-di-k	gel-me-di-k	gel-di-k mi?	gel-me-di-k mi?
Siz	gel-di-niz	gel-me-di-niz	gel-di-niz mi?	gel-me-di-niz mi?
Onlar	gel-di-ler	gel-me-di-ler	gel-di-ler mi?	gel-me-di-ler mi?

Görülen Geçmiş Zaman (İsimler ile)

Not: Ünlü ile biten isimlerden ve soru eklerinden sonra "y" sesi ortaya çıkar.

Olumlu Cümle: ... isim + -(y)DI + kişi eki

Örnek:

O zamanlar çok **küçüktüm**.
Sorular **zordu**, ikisini cevaplamadım.
Onun çocukları çok **akıllıydılar**.
Sen dün **iyiydin**. Bugün kendini kötü mü hissediyorsun?

Olumsuz Cümle: ... isim → *değil* + -di + kişi ekleri

Örnek:

Biraz önce hiç **sinirli değildim** ama beni kızdırdın.
Bu pencere **açık değil**di. Kim açtı?
Dün **burada değil**diniz. Neden gelmediniz?
Geçen hafta **evde değil**dik.

Olumlu Soru: ... isim → *mi* + -ydi + kişi ekleri

Örnek: O çocukluğunda **yaramaz mıydı**? Siz
ülkenizde **ünlü müydünüz**? Baba! Annem
gençliğinde de böyle **sakin miydi**? Bu bina
önceden **okul muydu**?

Olumsuz Soru:... isim → *değil* → *mi* + -ydi + kişi ekleri

Örnek:

Siz üç yıl önce **evli değil miydiniz**?
Sen **yorgun değil miydin**? Neden dinlenmiyorsun?
O gayet **sağlıklı değil miydi**? Nasıl hasta oldu?
Sema **kırk iki yaşında değil miydi**?

Özetle:

	Olumlu (fiil + DI + kişi eki)	Olumsuz (fiil + mA + dl + kişi eki)	Olumlu Soru (fiil + DI + kişi eki + mi?)	Olumsuz Soru (fiil + mA + dl + kişi eki + mi?)
Ben	öğrenci-y-di-m	öğrenci değil-di-m	öğrenci mi -y-dim?	öğrenci değil mi -y-dim?
Sen	doktor-du-n	doktor değil-di-n	doktor mu -y-dun?	doktor değil mi -y-dim?
O	hasta-y-dı	hasta değil-di	hasta -mıydı?	hasta değil mi -y-dim?
Biz	çalışkan-dı-k	çalışkan değil-di-k	çalışkan mı -y-dık?	çalışkan değil mi -y-dim?
Siz	güzel-di-niz	güzel değil-diniz	güzel mi -y-diniz?	güzel değil mi -y-dim?
Onlar	mutlu -y-du-lar	mutlu değil-di-ler	mutlu mu-y-du-lar?	mutlu değil mi -y-di-ler?

Görülen geçmiş zamanda şu zaman zarflarını kullanmak mümkündür: dün, geçen gün, geçen hafta, geçen ay, geçen yıl, geçen dönem, geçen ders, önceki gün, önceki hafta, önceki ay, önceki yıl, önceki dönem, önceki ders, bir gün önce, iki hafta önce, üç ay önce, dört yıl önce, geçmişte, eskiden, önceden, biraz önce, az önce ...

Örnek:

Az önce mutfaktan bir ses geldi.

Üç saat önce burası çok kalabalıktı.

Öğretmen **geçen derste** neler anlattı?

Geçmişte bu kadar çok teknolojik eşya yoktu.

Ben **eskiden** çok zayıftım, şimdi kiloluyum.

Önceden zengin değildik, çok fakirdik.

Dün neredeydin? Geldim, evde yoktun.

Soru sözcükleri de belirli geçmiş zaman eklerini alabilir:

Örnek:

O şarkı **nasıldı**? Hatırlamıyorum.

Konser **ne zamandı**? Geçti mi?

Geçen yıl müdürünüz **kimdi**?

Onun adı **neydi**? Onur mu?

Anne! Makas **neredeydi**?

Senin yaşın **kaçtı**? On yedi mi?

Sizin arabanız **hangisiydi**? Bu mu? Şu mu?

